

Sociaal leren: Past dat bij mij?

Citation for published version (APA):

Meijs, C., & De Laat, M. (2013). Sociaal leren: Past dat bij mij? *JSW*, 97, 25-28.

Document status and date:

Published: 01/04/2013

Document Version:

Peer reviewed version

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 14 Jul. 2024

Open Universiteit
www.ou.nl

PRAKTIJK

Sociaal leren

Sociaal leren is een vorm van professionaliseren die voor leerkrachten veel positieve opbrengsten kan opleveren. In deze praktijkbijdrage lees je wat sociaal leren is en vind je een checklist waarmee je zelf na kunt gaan of het bij je past.

Loop je als leerkracht ook wel eens tegen een probleem aan tijdens het lesgeven? Hoe pak je dat dan aan? Wil je daar dan graag samen met andere leerkrachten over nadenken? Of werk je liever alleen aan de oplossing ervan? Samenwerken kan veel tijdswinst opleveren en bovendien kan het leiden tot oplossingen die je zelf niet had kunnen bedenken. Hoe weet je of leren van en met anderen bij je past?

Wat is sociaal leren?

40 procent van de kennis die leerkrachten opdoen voor hun professionele ontwikkeling komt uit boeken of door het bijwonen van cursussen. Maar wel 60 procent van de kennis doen ze op in de praktijk, door samen te werken met anderen of door de ervaringen die ze opdoen met collega's, ouders en leerlingen (Lovett & Cameron, 2011). Uit ons eigen onderzoek blijkt dat leerkrachten het samenwerken aan problemen zien als een waardevolle aanvulling op de 'standaard' professionaliseringsactiviteiten. Door groepjes te vormen, zogenaamde netwerken of communities, delen leerkrachten hun kennis en expertise. Dit wordt ook wel sociaal leren genoemd. Hierbij zijn drie zaken belangrijk. Ten eerste moet de samenwerking leiden tot een verandering in de kennis van de leerkracht. Dus de leerkracht snapt waarom een bepaalde situatie zich voordoet en kan hiernaar handelen. Ook kan er samen met anderen iets ontwikkeld worden, zoals een lesmethode die door de leerkracht ingezet kan worden. Ten tweede is het van belang dat wat de leerkracht leert, ook door

anderen geleerd wordt. Dus de andere leden van het groepje moeten er ook van profiteren. Hierbij gaat het er dus om dat er meerdere mensen voordeel van hebben. Ten derde moet het leren plaatsvinden door de interactie met de andere leerkrachten die lid zijn van het groepje (Reed et al., 2010). Bij dit laatste aspect staat centraal dat het leren plaatsvindt doordat leerkrachten samen iets ondernemen en dat het niet ontstaat uit individuele acties van leerkrachten. Deze manier van professionaliseren vindt dus plaats tijdens het werken, op de werkvloer, samen met andere leerkrachten. Het is bekend dat sociaal leren leidt tot professionalisering van leerkrachten (Goodyear, Banks, Hodgson, & McConnel, 2004; Harasim, Hiltz, Teles, & Turoff, 1995; Lieberman & Wood, 2002).

Past sociaal leren bij mij?

Wil jij weten of sociaal leren ook bij je past? Daar kun je achter komen door de quiz 'Is sociaal leren iets voor mij?' te doen. In deze Quiz worden vragen gesteld die nagaan wat de visie van leerkrachten is op hun professionele ontwikkeling en over sociaal leren als vorm daarvan. De Quiz is in eerste instantie ontwikkeld door vragen te stellen vanuit de literatuur rondom sociaal leren. Vervolgens is de Quiz in de praktijk, samen met leerkrachten, uitgetoet. Aan de hand van deze bevindingen, statistische berekeningen en interviews met leerkrachten over sociaal leren, is de Quiz verbeterd en is de huidige versie opgesteld (Meijs & De Laat, submitted).

Celeste Meijs is verbonden aan LOOK (Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek) Open Universiteit (celeste.meijs@ou.nl)

Maarten de Laat is verbonden aan LOOK (Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek) Open Universiteit (maarten.delaat@ou.nl)

Quiz: Is sociaal leren iets voor mij?

Deze quiz geeft aan of sociaal leren bij je past als werkvorm om je verder te professionaliseren. Kom erachter door op de stellingen te reageren. Kruis aan wat voor jou van toepassing is. Na het invullen gebruik je de antwoordsleutel. Tel je antwoorden op en ontdek (op de volgende pagina) welk type bij jou past!

	Helemaal niet mee eens	Een beetje niet mee eens	Neutraal	Een beetje mee eens	Helemaal mee eens
1. Ik werk graag met anderen samen om daarmee mijn kennis te vergroten.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ik wil graag precies weten hoe ik ga leren tijdens het professionaliseren.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik wil graag zelf bepalen over welke onderwerpen ik me professionaliseer.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik vind het fijn om met anderen mijn kennis te delen en anderen iets uit te leggen.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik geloof dat je veel meer leert van collega's en vanuit de praktijk, dan van reguliere professionaliseringsvormen als een cursus of boeken lezen.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik heb liever traditionele werkvormen, dan activerende werkvormen in een professionaliseringstraject.	☐	☐	☐	☐	☐

	Helemaal niet mee eens	Een beetje niet mee eens	Neutraal	Een beetje mee eens	Helemaal mee eens
7. Ik maak deel uit van één of meer leernetwerken.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Vormen van professionaliseren, waarbij informatie delen via de computer een grote rol speelt, vind ik maar niets.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik wil, voordat ik met professionaliseren begin, precies weten wat de uitkomsten en opbrengsten zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Ik leer het liefst van collega's.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Als ik met een probleem zit dan vraag ik anderen of zij daar iets over weten en me kunnen adviseren.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Geef mij maar een cursus van een dag, in plaats van bijeenkomsten met collega's.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Ik werk het liefste alleen.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Ik neem liever deel aan een verplichte professionaliseringsactiviteit dan aan een niet-verplichte activiteit.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Ik ben gemotiveerd om nieuwe manieren van professionaliseren uit te proberen, ook al weet ik niet direct wat het me oplevert.	☐	☐	☐	☐	☐

Human Touch Photography

*Het leren vindt plaats
door interactie met
andere leerkrachten*

Antwoordsleutel:

Vragen 1, 3, 4, 5, 7, 10, 11 en 15:

Helemaal niet mee eens	=	1
Een beetje niet mee eens	=	2
Neutraal	=	3
Een beetje mee eens	=	4
Helemaal mee eens	=	5

Vragen 2, 6, 8, 9, 12, 13 en 14:

Helemaal niet mee eens	=	5
Een beetje niet mee eens	=	4
Neutraal	=	3
Een beetje mee eens	=	2
Helemaal mee eens	=	1

Op de site <http://www.ou.nl/web/look-onderzoek/quiz> is de Quiz ook digitaal in te vullen. Na het invullen wordt de uitslag van de Quiz door de computer berekend en teruggekoppeld. Daar kan dan een afdruk van worden gemaakt om te bewaren en te gebruiken in de praktijk. De Quiz is een onderdeel van de Toolkit Netwerklere. Meer informatie over sociaal leren, netwerklere en de Toolkit kun je vinden op: <http://look.ou.nl/toolkit/app/index.jsp>. Verder zal er in de loop van dit jaar een (gratis) App verschijnen over de Toolkit Netwerklere waar leerkrachten zelfstandig mee aan de slag kunnen.

 De uitslag van de Quiz kun je downloaden op www.jsw-online.nl

Door je antwoorden op de vragen in de Quiz op te tellen, krijg je de totaalscore. Door deze score op te zoeken in de 'sociaal leer persoonlijkheidstypen' kun je zien of het niet bij je past, of dat je nog zoekende bent maar wel al op weg, of dat je een sociaal leerder bent in hart en nieren. Als je de uitslag van de Quiz vergelijkt met je collega's, dan weten jullie van elkaar of je graag samenwerkt. Dus als je dan weer tegen een probleem aanloopt, weet je wie ook graag samen problemen aanpakt.

 De literatuurlijst kun je downloaden op www.jsw-online.nl